

## סיכום ספר במדבר – לשימוש פרטי ולתלמידים

מתוך האתר של מאיר אביטן [www.meir-avitan.co.il](http://www.meir-avitan.co.il)

### פרק ל' דיני נדרים

**אדם הנודר נדר** ("איש כי ידור נדר לה'") אסור לו לחלל דבריו (להפוך אותם לדברי חולין) ולהפר את נדרו ("לא יחל דברו").

כגון שאמר הרי עלי קונם (נדר) שלא אוכל, או שלא אעשה דבר מסוים - חייב לקיים את הנדר. חובה זו חלה על נדר שבו אסר על עצמו דבר המותר, אך אין לקיימו אם התיר דבר האסור.

#### אשה הנודרת נדר:

1. אשה שאינה נשואה שנדרה נדר (ד'-ו'):

א. אם היא ברשות אביה:

אם אביה שמע את נדרה ולא הפר את הנדר באותו יום - נדרה קיים.

אם אביה הפר את הנדר באותו היום ששמע עליו - נדרה מבוטל.

ב. אם היא קטנה (בת פחות מאחת עשרה ויום) - נדרה אינו נדר. (רש"י).

ג. אם היא בוגרת (בת שתיים עשרה ויום) - היא ברשות עצמה, ואביה אינו יכול להפר את נדרה.

\* דהיינו: התקופה בה אביה יכול להפר נדריה היא תקופה של שנה, הנקראת "בנעוריה".

2. אשה ארוסה (ז'-ט'):

אם גם אביה וגם ארוסה הפרו את הנדר ביום ששמעו אותו - נדרה מופר.

אם אחד מהם הפר והשני לא (ביום ששמע את הנדר) - נדרה קיים.

3. אשה אלמנה או גרושה (י')

נדרה קיים כי אינה ברשות אביה ולא ברשות בעלה, וממילא אינם יכולים להפר את נדרה.

4. אשה נשואה (י"א-י"ז):

אם בעלה החריש ביום ששמע את הנדר (עד החשיכה) - נדרה קיים.

אם בעלה הפר את נדרה ביום ששמע את הנדר - מופר.

\* הבעל יכול להפר רק נדרים של עינוי נפש ולא נדרים אחרים.

\* אם הבעל שמע את הנדר והסכים - אינו יכול להפר הנדר, אפילו אם התחרט עוד באותו יום. אם בכל זאת יפר את הנדר ייענש הוא במקום אשתו.

תשובה	שאלה	פרק ל' נדרים (א' - ד')
<p>א. 1. אדם חייב לקיים את נדרו ואסור לו להפר את הנדר - לא יחלל ("יחל") דברו.</p> <p>2. רש"י מציין שאדם שנדר דבר שהוא בניגוד לכתוב בתורה - אינו יכול לקיים נדרו. הנדר יכול לכלול צמצום של המותר ואינו יכול לכלול היתר של דבר האסור.</p> <p>ב. "בנעוריה" היא תקופה שבה הבת נמצאת בין גיל אחת עשרה ויום אחד לגיל שתיים עשרה ויום אחד. אביה יכול להפר נדריה רק בתקופה זו כי לפני כן היא נחשבת קטנה, שאין נדריה נדרים, ואחרי כן היא נחשבת בוגרת והיא בגיל שאינה ברשות אביה ולכן אינו יכול להפר נדריה.</p>	<p>א. מהי המגבלה החלה על האדם הנודר נדר, הבאה לביטוי במילים "לא יחל דברו", ומהי המגבלה הנוספת אותה מציין רש"י? (לפסוק ג').</p> <p>ב. "ואסרה איסר בבית אביה בנעוריה" (ד'). מהי תקופה זו המוגדרת כ"נעוריה" ומדוע יכול אביה להפר נדריה רק בתקופה זו? עיין ברש"י לפסוק.</p>	<p><b>1</b> <b>ל'</b> <b>נדרים</b> <b>(א' - ד')</b></p>

## סיכום ספר במדבר – לשימוש פרטי ולתלמידים

מתוך האתר של מאיר אביטן [www.meir-avitan.co.il](http://www.meir-avitan.co.il)

<p>א. <u>קטנה</u> – ברשות אביה, אך אינה בוגרת לצורך נדרים ואין נדריה נדרים.</p> <p><u>בנעוריה</u> – נמצאת ברשות אביה ונדריה נבדקים (אם ידעה לשם מי נדרה ולשם מי הקדישה), ואביה יכול להפר נדריה. <u>בוגרת</u> – (בבית אביה) נדריה נדרים.</p> <p><u>אשה מאורסת</u> – אביה וארוסה מפירים נדריה. (אם אחד מהם שתק [קבל] הנדר והשני הפר – חייבת לקיים. נדרה מופר רק אם הפרו אותו שניהם).</p> <p><u>אשה נשואה</u> – נמצאת ברשות בעלה והוא מפר נדריה. <u>אשה אלמנה או גרושה</u> – אינה נמצאת ברשות אדם היכול להפר נדריה וחייבת בקיום נדרה.</p> <p>"אם היו תהיה לאיש" מציין מצב של אשה מאורסת, שכן בפסוק י"א מדובר על מצב שאשה נמצאת "בית אישה", סימן שמפסוק י"א מדובר באשה נשואה ולפני כן מדובר באשה מאורסת.</p> <p>ג. אם אביה, ארוסה, בעלה (תלוי ברשות מי היא נמצאת) שמעו נדרה והחרישו חייבת האשה לקיים נדרה, ואם שמעו והניאו אותה מהנדר אינה צריכה לקיים את נדרה.</p> <p>ד.</p>	<p>א. מהם ששת המצבים בהם נמצאת אשה לעניין חובתה כלפי נדריה ומדוע מפרש רש"י כי מצב "אם היו תהיה לאיש" מציין כאן אישה ארוסה ולא אישה נשואה? (פסוקים ד' – י"ג ורש"י לפסוק ז').</p> <p>ב. ציין לגבי כל אחד מהמצבים באיזה מקרה חייבת האישה לקיים את נדריה ובאיזה מקרה אינה חייבת בכך.</p>	<p style="text-align: center;"><b>2</b> <b>ל'</b> <b>נדרי אשה</b> <b>(ד' – י"ז)</b></p>
<p>א. גבר חייב לקיים נדרו. אשה יכולה להיות במצב שאביה או בעלה מפירים את נדרה ואז אינה חייבת לקיימו.</p> <p>ב. הבעל לא מפר כל סוג של נדר אלא נדרים הקשורים בעינוי נפש. דבר זה נלמד מהפסוק "כל נדר וכל שבועת אסר לענות נפש אשה יקימנו ואישה יפרנו" (י"ד).</p> <p>ג. אם שמע הבעל את נדרה ושתק ורק מאוחר יותר הפר את הנדר, אפילו באותו יום – נושא הוא את עוונה מפני שהגורם תקלה לחברו נכנס במקומו לעניין העונש.</p>	<p>א. מהו ההבדל בין נדר שקבל גבר על עצמו לנדר שקבלה על עצמה אשה?</p> <p>ב. האם יכול הבעל להפר כל נדר, מכל סוג שהוא, שנדרה אשתו על עצמה או רק נדרים מסוימים? מהיכן נלמד הדבר? היעזר ברש"י לפסוק י"ד.</p> <p>ג. באיזה מקרה אין על האשה עוון אלא נושא הבעל את עוונה ומדוע? (רש"י לפסוק ט"ז).</p>	<p style="text-align: center;"><b>3</b> <b>ל'</b> <b>נדרי הגבר</b> <b>ונדרי האשה</b> <b>הנשואה</b></p>
<p>א. אדם הופך לנזיר ע"י נדר – "... כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה" – במדבר ו', ב. (האיסורים הם: מאכל ושתית ענבים ותוצרתם, תספורת השיער, היטמאות למת).</p> <p>ב. ישראל נדרו שאם יינתן "העם הזה" ("הכנעני" – העמלקי) בידיהם יהיה החרם שיקחו מעריהם קודש לה'.</p> <p>ג. "וידר יפתח נדר לה' ויאמר אם נתון תתן את בני עמון בידי והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי לקראתי בשובי בשלום מבני עמון והיה לה' והעליתיהו לעולה" – שופטים י"א, א, ל – לא.</p> <p>ד. נודר הנדר הוא אבשלום בן דוד. המקום בו כרוך קיום הנדר הוא חברון.</p> <p>ה. חנה נדרה שאם ייתן לה ה' בן: "ונתתיו לה' כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו" – שמ"א א', יא.</p>	<p>א. מיהו האדם הנזכר בספר במדבר אשר חלים עליו שלושה איסורים שאותם קבל על עצמו בנדר והיכן נזכר הדבר?</p> <p>ב. מה היה הנדר שנדרו ישראל אם יינתן "העם הזה" בידיהם? (במדבר כ"א).</p> <p>ג. מה היה נדרו של השופט יפתח הגלעדי? צטט את נדרו וציין המקור לציטוטך.</p> <p>ד. עיין בשמ"ב ט"ו, ז – ט וציין מיהו נודר הנדר הנזכר שם ומהו המקום בו כרוך קיום הנדר.</p> <p>ה. מי נדרה "אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני... ונתת לאמתך זרע אנשים" ומה היה נדרה? ציין מקור מדויק לדבריך.</p>	<p style="text-align: center;"><b>4</b> <b>ל'</b> <b>נדרי</b> <b>(כללי)</b></p>